AGRESSIE EN WAPENBEZIT IN DE KLAS - Herken de signalen en weet wat te doen

De snelheid waarmee de spanning toeneemt is afhankelijk van de wisselwerking tussen leerling, medeleerling(en) en docent

CHECK!

- ☐ Ik weet wat de handelingsrichtlijnen zijn bij incidenten binnen mijn school
- ☐ Ik weet bij wie ik terecht kan en wie de regie heeft bij incidenten binnen mijn school
- ☐ Ik deel zorgelijke signalen met de mentor en/of het schoolonder-steuningsteam
- ☐ Ik schakel tijdig externe partners in als aanvullende expertise nodig is
- ☐ Ik kijk verder dan het zichtbare gedrag, zoals:
  - Angst- en onveiligheidsgevoelens
  - Stoer doen en meelopen
  - Invloeden sociale media
  - (On)vermogen tot het overzien van gevolgen

SOORT AGRESSIE

Frustratieagressie

- Reactie vanuit emotie; ontlading
- Onvoorspelbaar
- De leerling verliest de zelfbeheersing
- Verwijten

Instrumentele agressie

- Agressie met het doel iets te verkrijgen
- Herkenbaar patroon
- De leerling gebruikt eerdere incidenten om angst op te roepen
- Dreigementen en intimidatie

BASISRUST

- Normale gemoedstoestand

DE PEDAGOGISCHE BASIS

- ☐ Zet in op positieve bekrachtiging
- ☐ Zorg voor structuur, duidelijke regels en verwachtingen en wees consequent
- ☐ Besteed aandacht aan de verbinding met leerlingen en hun verschillende leef-werelden; op school, thuis, op straat en online

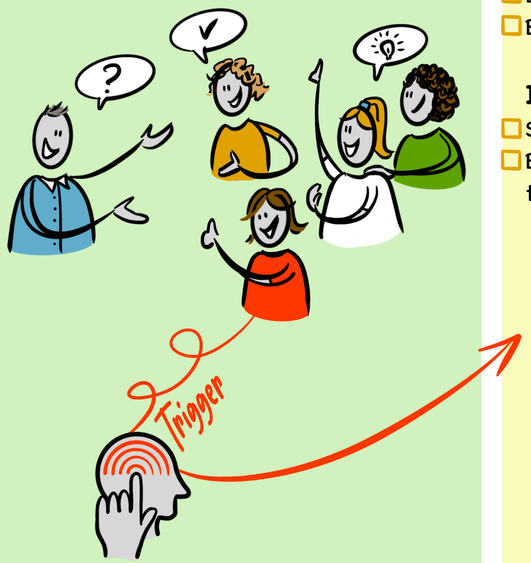

SPANNING

- Gespannen sfeer; de leerling is onrustig
- De leerling zoekt grenzen en discussie op

WAT KAN IK DOEN?

- ☐ Observeer bewust de signalen; achterhaal de soort agressie
- ☐ Blijf rustig en neutraal

Frustratieagressie

- ☐ Toon begrip maar keur het gedrag niet goed
- ☐ Stel een grens
- ☐ Bied de leerling hulp aan
- ☐ Bespreek de oorzaak van de frustratie

Instrumentele agressie

- ☐ Stel direct een duidelijke grens
- ☐ Bied de leerling de mogelijkheid het gedrag te stoppen

LICHAAMSSIGNALEN

- Verandering in oogcontact
- Verwijde pupillen
- Verandering in gezichtsexpressie
- Verhoogde ademhaling/hartslag
- Samengeperste lippen
- Gespannen kaken
- Gespannen spieren
- Onrustige/herhalende bewegingen
- Verandering in huidskleur/ rode vlekken
- Sneller/harder praten
- Transpiratie

HOGE SPANNING

- De spanning neemt merkbaar toe; de leerling gaat de gestelde grenzen over
- De leerling schreeuwt, scheldt en/of dreigt

WAT KAN IK DOEN?

- ☐ Let op je benadering
- ☐ Benoem wat je ziet en hoort
- ☐ Benoem welk effect dat op je heeft
- ☐ Wijs de leerling op de grens die is bereikt
- ☐ Wees directief en geef duidelijke instructies
- ☐ Ga niet in discussie
- ☐ Wacht met het benoemen van consequenties
- ☐ Bied een afkoelmogelijkheid aan

BENADERING

- Houd afstand
- Behoud een open houding
- Praat rustig en vermijd stemverheffing
- Voorkom onverwachte bewegingen
- Spreek de leerling aan bij zijn/haar naam
- Vermijd kleinerende taal
- Maak af en toe oogcontact
- Vermijd lichamelijk contact; laat je niet verleiden tot een fysieke reactie
- Blijf rustig en neutraal; laat je niet leiden door je eigen emoties

ESCALATIE

- Er heerst chaos; de leerling is niet meer voor rede vatbaar
- De leerling gebruikt fysiek geweld of zegt een wapen bij zich te dragen

WAT KAN IK DOEN?

- ☐ Let op je benadering
- ☐ Zorg voor je eigen veiligheid en die van medeleerlingen
- ☐ Verwijder de leerling of indien nodig de medeleerlingen
- ☐ Schakel hulp in van collega's of laat een medeleerling hulp halen
- ☐ Wacht met nabespreken totdat de leerling gekalmeerd is
- ☐ Maak een afspraak voor een later moment of laat een collega het gesprek voeren als je zelf (nog) geëmotioneerd bent

LMC-VO, Yulius, Koers VO, BOOR, CVO, EUR en De Waag i.s.m. gemeente Rotterdam. Meer info en bronnen: onderwijs010.nl©2021

picture it